

VÝKON ODBORNEJ ČINNOSTI KARIÉROVÁ VÝCHOVA A KARIÉROVÉ PORADENSTVO V ZARIADENÍ PORADENSTVA A PREVENČIE

Aktualizácia štandardu sa realizovala v roku 2024

<u>Kariérové poradenstvo</u> predstavuje komplexnú odbornú pomoc pri riešení vývinových úloh, situácií počas životnej cesty, a to pri realizácii potrieb vo svete práce, zamestnania, a povolania. Rozvoj zručností pre riadenie kariéry sa s deťmi cyklicky realizuje v troch oblastiach: - sebaexplorácia: uvedenie si svojich silných stránok, záujmov a hodnôt, schopnosť sebareflexie, stanovenia cieľov a identifikácia individuálnych zdrojov, - kariérová explorácia: pochopenie zákonitostí a požiadaviek vonkajšieho sveta a sveta práce; preskúmanie a porovnanie rôznych kariérových možností a profesijných dráh, - riadenie a plánovanie vlastnej profesijnej a vzdelávacej dráhy a kontinuálne utváranie svojho života. <u>Kariérová výchova</u> sa zameriava na rozvoj vedomostí, zručností, postojov a získavania pracovných skúseností a návykov detí prostredníctvom plánovaného programu prepájania skúseností učenia v škole s prácou. Cieľom kariérovej výchovy je, aby sa deti naučili vnímať zmysluplnosť práce vo svojom živote a získali k nej postoj ako k dôležitej súčasti plnohodnotného a uspokojivého života. Kariérová výchova sa zameriava aj na odbúravanie predsudkov a stereotypov a na sociálno-emocionálne posilňovanie detí, aby sa dokázali v živote slobodne rozhodovať. Realizácia kariérovej výchovy prebieha v škole, špeciálnom výchovnom zariadení a školských internátoch v rámci bežnej výučby jednotlivých predmetov, vo výchovnej činnosti a aj v mimoškolských aktivitách. <u>Kariérový poradca</u> (ďalej len „KP“) v zariadení poradenstva a prevencie spolupracuje aj s odbornými zamestnancami (OZ) / pedagogickými zamestnancami (PZ) poverenými činnosťou kariérového poradenstva v škole a inými OZ/PZ v škole, ako aj s relevantnými OZ/PZ v špeciálnych výchovných zariadeniach (ďalej len „ŠVZ“) a v školských internátoch (ďalej len „ŠI“).			
VÝKON ODBORNEJ ČINNOSTI PRÍPRAVA STRATÉGIE A KONCEPCIE KARIÉROVEJ VÝCHOVY A KARIÉROVÉHO PORADENSTVA (ĎALEJ LEN „KVaKP“) V REGIÓNE			
Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Odporúčané a *1povinné výstupy
Kariérový poradca v zariadení poradenstva a prevencie v sídle kraja	Strategické a koncepčné plánovanie rozvoja KVaKP v kraji	Definujú sa ciele a vytvára sa stratégia KVaKP (kariérová výchova a kariérové poradenstvo) v kraji so zahrnutím ostatných relevantných aktérov pre kraj, aby ku KVaKP mali prístup všetky deti z materských (ďalej len „MŠ“), základných (ďalej len „ZŠ“), stredných škôl (ďalej len „SŠ“), ŠVZ (Špeciálnych výchovných zariadení) a ŠI (Školských internátov). K relevantným aktérom patria Úrady práce sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), významní zamestnávateľia, inštitúcie koordinácie odborného vzdelávania a prípravy, OZ/PZ poverení realizáciou KVaKP v jednotlivých školách, neziskové organizácie, zariadenia poradenstva a prevencie, ŠVZ a ŠI, riaditelia MŠ, ZŠ, SŠ, zástupcovia vysokých škôl, iné kariérové poradenské organizácie alebo centrá a pod. Môže ísť aj o aktérov mimo kraja v prípade, že sú pre stratégiu relevantní. V stratégii sa zohľadňujú územné špecifiká so zahrnutím prognóz rozvoja regiónu aj koordinácia a výmena informácií medzi relevantnými aktérmi. Stratégia sa zameriava aj na rozvoj ľudských zdrojov poskytujúcich KVaKP prostredníctvom poradenských služieb a iných rozvojových aktivít ako mentoring /tútoring, koučing, supervízia, vzdelávanie, metodická podpora v oblasti KVaKP, konzultácie a iné.	*Stratégia a plán rozvoja KVaKP v kraji
Kariérový poradca zariadenia poradenstva a prevencie	Strategické a koncepčné plánovanie rozvoja KVaKP v územnej pôsobnosti zariadenia poradenstva a prevencie	V spolupráci so zainteresovanými aktérmi v územnej pôsobnosti zariadenia poradenstva a prevencie sa zo strategického plánu regiónu odvodí ciele KVaKP špecifické pre daný okres a vytvorí sa plán činností KVaKP v okrese. Ak v okrese pôsobí viac zariadení poradenstva a prevencie, plán činností KVaKP sa vytvorí po dohode v spolupráci kariérových poradcov. V závislosti od zamerania a cieľov daného okresu je v pláne zahrnuté aj sieťovanie a nadviazanie širšej spolupráce s ďalšími relevantnými aktérmi a organizáciami v okrese, prípadne mimo okresu, ktorí môžu podporiť kariérový vývin detí. Do činností KVaKP sa môžu podľa potreby zapájať aj iní OZ v zariadení poradenstva a prevencie na základe rozhodnutia vedenia.	<i>Plán činnosti KVaKP v okrese</i> <i>Zoznam poverených OZ/ PZ zodpovedných za KVaKP v príslušných školách, ŠVZ a ŠI</i>

* Povinné administratívne výstupy, zhrnuté v Indikátore výkonového štandardu

Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Odporúčané a *povinné výstupy
Kariérový poradca zariadenia poradenstva a prevencie	Oslovovanie s ponukou podpory v oblasti KVaKP v jednotlivých školách, ŠVZ a ŠI	Školy, ŠVZ a ŠI v pôsobnosti zariadenia poradenstva a prevencie sú oslovené s ponukou podpory v oblasti kariérovej výchovy a kariérového poradenstva v súlade s 5-stupňovým systémom podpory. Podpora sa ponúka v oblastiach: - diagnostickej činnosti v oblasti predpokladov a záujmov, silných stránok a potenciálu dieťaťa, - koordinácie poskytovania a výmeny informácií o aktuálnych potrebách trhu práce a vzdelávania, - realizácie individuálneho a skupinového kariérového poradenstva, - rozvoja ľudských zdrojov, - preskúmania aktuálneho stavu a potrieb KVaKP v škole formou realizácie rozhovorov a/alebo administrovania dotazníkov, prípadne s využitím ďalšej relevantnej dokumentácie školy (vízie, stratégie školy a pod.), - konzultácií ku kariérovým témam uvedeným v Štátnom vzdelávacom programe pri ich realizácii vo vyučovaní jednotlivých predmetov, v rámci Školského vzdelávacieho programu, - zostavovania Plánu kariérového poradenstva a kariérovej výchovy v škole, - podpory spolupráce s relevantnými aktérmi v KVaKP. KP zariadenia poradenstva a prevencie reaguje na žiadosť povereného OZ/PZ školy pri napíňaní Plánu kariérového poradenstva, alebo podľa aktuálne vzniknutých potrieb školy, ŠVZ a ŠI. V komunikácii s povereným OZ/PZ školy zodpovedným za KVaKP sa dohodne, v akom rozsahu je potrebná podpora KVaKP v súlade s 5-stupňovým systémom podpory.	* ¹ Záznam o prijatí žiadosti o cielenú podporu
INDIKÁTOR PRÍPRAVA STRATÉGIE A KONCEPCIE KARIÉROVEJ VÝCHOVY A KARIÉROVÉHO PORADENSTVA V REGIÓNE Zadefinované ciele a vytvorený strategický plán rozvoja KVaKP v kraji so zahrnutím aktérov KVaKP a z neho odvodený plán KVaKP zariadenia poradenstva a prevencie v okrese. Ponuka podpory v oblasti KVaKP je komunikovaná a prezentovaná školám, ŠVZ a školským internátom (ďalej „ŠI“), sú zaevidované reakcie od jednotlivých škôl, ŠVZ a ŠI. Povinnými výstupmi sú Stratégia a plán rozvoja KVaKP v kraji a Záznam o prijatí žiadosti o cielenú podporu.			

¹ záznam predstavuje stručné zaznamenanie relevantných údajov za vykonanú odbornú činnosť

VÝKON ODBORNEJ ČINNOSTI REALIZÁCIA A VYHODNOTENIE ČINNOSTÍ KVaKP			
Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Odporúčané a *povinné výstupy
Kariérový poradca zariadenia poradenstva a prevencie	Realizácia a podpora činnosti KVaKP	Prebieha realizácia a podpora činností KVaKP na základe ročných plánov činností KVaKP v okrese, ako aj na základe aktuálne vzniknutých potrieb a požiadaviek detí a ich zákonných zástupcov (ďalej len „ZZ“), OZ a PZ v školách, vedenia škôl a iných osôb, v individuálnej alebo skupinovej forme. Realizácia prebieha v spolupráci s poverenými OZ/PZ v školách a inými relevantnými aktérmi. Realizácia prebieha so súhlasom ZZ podľa platných predpisov.	*Záznamy z konzultácií Záznamy z realizácie činností a programov/aktivít v dokumentácii KVaKP Zoznam účastníkov
	Vyhodnotenie činností KVaKP	Vyhodnotenie plnenia stratégie, cieľov, ročného plánu a realizácie činností KVaKP sa realizuje na základe: - spätnej väzby od detí, - odovzdaných hodnotiacich správ OZ/PZ poverených realizáciou KVaKP v školách a iných relevantných osôb. Na konci školského roka je vypracovaná sumárna hodnotiaca správa. Okrem zistení obsahuje aj odporúčania v oblasti cieľov, činností a aktivít do plánu KVaKP v okrese pre ďalší školský rok, prípadne následné návrhy do stratégie KVaKP v územnej pôsobnosti zariadenia poradenstva a prevencie.	Sumárna hodnotiaca správa a spracovanie odporúčaní do Plánu činnosti KP zariadenia poradenstva a prevencie *Aktualizovaný Plán činností KP
INDIKÁTOR REALIZÁCIA A VYHODNOTENIE ČINNOSTÍ KVaKP Z realizovaných činností a programov sú vypracované záznamy a sumárna hodnotiaca správa s formulovanými následnými odporúčaniami. Povinné záznamy predstavuje stručné zaznamenanie realizovanej konzultácie a aktualizovaný Plán činností KP.			

VÝKON ODBORNEJ ČINNOSTI SKUPINOVÁ KARIÉROVÁ VÝCHOVA A KARIÉROVÉ PORADENSTVO			
Kompetenčný rámec	Procesný krok	Odborná činnosť	Odporúčané a *povinné výstupy
Kariérový poradca zariadenia poradenstva a prevencie Poverený OZ/PZ v škole	Stanovenie cieľa skupinového kariérového poradenstva	V spolupráci s poverenými OZ/PZ v školách sa identifikujú cieľové skupiny a zmapujú sa potreby v danej skupine so zohľadnením špecifických potrieb detí so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami (Ďalej len „ŠVVP“). Následne sa definuje hlavný cieľ a čiastkové ciele, ako aj obsahové zameranie programu/ jednotlivých aktivít skupinového kariérového poradenstva. Definované ciele sú konzultované aj s ostatnými zainteresovanými, vrátane detí a ich ZZ.	*Záznam o stanovení cieľa a obsahu programu/aktivity
	Výber metód a foriem skupinového kariérového poradenstva	Výber metód a foriem a zostavenie programu vychádza z najnovších poznatkov o KVaKP, z aktuálnych a relevantných informácií o svete práce a možnosti formálneho a neformálneho vzdelávania. Pri ich výbere môžu spolupracovať ďalší odborníci. Ako formy skupinového programu kariérového poradenstva sa využívajú prednášky, besedy, diskusné kluby, osvetová činnosť, exkurzie, workshopy, výcvikové skupiny, stáže, zážitkové aktivity, skupinové kariérové poradenstvo a iné. Ak má zostavený program charakter preventívno-výchovnej činnosti alebo preventívneho programu, postupuje sa podľa výkonového štandardu odbornej činnosti Prevencia. Programy a činnosti KVaKP sa zosúladujú s inými programami preventívno-výchovnej činnosti, ktoré realizuje zariadenie poradenstva a prevencie.	<i>Záznam o vybranej metóde</i>
	Stanovenie realizátora programu	Na základe výberu metód a foriem KP zariadenia poradenstva a prevencie v spolupráci s povereným PZ/OZ v škole stanoví realizátora programu.	<i>Záznam o stanovení realizátora</i>
	Realizácia programu skupinového kariérového poradenstva	Jednotlivé aktivity sa realizujú v súlade s programom skupinového kariérového poradenstva. Priebeh realizácie sa priebežne vyhodnocuje, v prípade potreby sa program modifikuje, aby boli dosiahnuté ciele programu. Realizátor priebežne zbiera spätnú väzbu od účastníkov a aktérov procesu a konzultuje priebeh skupinového programu KVaKP s povereným PZ/OZ, kariérovým tímom, vrátane detí a ich ZZ.	*Zoznam účastníkov v dokumentácii podľa platného registratúrneho poriadku/elektronicky
	Vyhodnotenie a ukončenie programu skupinového kariérového poradenstva	V spolupráci kariérového poradcu zariadenia poradenstva a prevencie s PZ/OZ povereným KP v škole sa zvolí postup a forma administrácie a vyhodnotenie procesu/výsledku realizácie aktivity/programu. Priebežne sa informuje vedenie školy. Vyhodnotenie programu sa realizuje prostredníctvom spätnej väzby od účastníkov (ústnej/písomnej), zmien zaznamenaných realizátormi a ak bola realizovaná diagnostika (formou posudzovacích škál, dotazníkov, testov, produktov činností), aj zo zistení rozdielov medzi vstupnými a výstupnými výsledkami. Realizátori informujú o zisteniach z realizácie programu skupinového kariérového poradenstva relevantné osoby (v prvom rade ZZ), ktoré môžu podporiť kariérový vývin detí a navrhnú odporúčania pre ďalší postup práce s konkrétnymi deťmi/skupinami detí. V prípade potreby navrhujú odporúčania pre úpravu/doplnenie KVaKP v škole.	*Záznam záverov a odporúčaní z realizácie *Aktualizovaný Plán činností KP zariadenia poradenstva a prevencie

INDIKÁTOR SKUPINOVÉ KARIÉROVÉ PORADENSTVO A KARIÉROVÁ VÝCHOVA

Definované sú ciele programu, zvolené metódy a formy a vypracované nástroje hodnotenia. Po realizácii sú spracované hodnotenia so závermi a odporúčaniami a je vytvorený aktualizovaný Plán činnosti KP zariadenia poradenstva a prevencie na ďalší rok. Povinným výstupom je Zoznam účastníkov, s ktorými bola realizovaná odborná činnosť skupinová kariérová výchova a kariérové poradenstvo. Povinným výstupom je aj aktualizovanie Plánu činností KP.

VÝKON ODBORNEJ ČINNOSTI INDIVIDUÁLNE KARIÉROVÉ PORADENSTVO

Realizuje sa podľa výkonového štandardu odbornej činnosti Diagnostika a Poradenstvo.

VÝKON ODBORNEJ ČINNOSTI SUPERVÍZNE ČINNOSTI VO VZŤAHU K VÝKONU KARIÉROVÉHO PORADENSTVA

Realizuje sa podľa výkonového štandardu odbornej činnosti Supervízia.